

عنوان مقاله:

ماهیت غرب از دیدگاه امام خمینی (ره) و بازتاب آن در گفتمان های سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۵۷-۶۸).

محل انتشار:

فصلنامه پویا در آموزش علوم انسانی، دوره 4، شماره 11 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

سجاد جلیلیان - کارشناس فرهنگی دانشگاه فرهنگیان (استان البرز)

خلاصه مقاله:

سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در سال‌های ۶۸-۱۳۵۷ نشان‌دهنده دو نوع تحول «از» گفتمان و «در» گفتمان می‌باشد. جایگزینی ابرگفتمان‌های ملی‌گرایی لیبرال با اسلام‌گرایی، بیانگر تحول «از» گفتمان و تبدیل خرده گفتمان‌های آرمان‌گرایی اسلامی به مصلحت‌گرایی اسلامی حاکی از تحول «در» گفتمان اسلام‌گرایی است. این پژوهش در قالب مفهوم تحلیل گفتمان به معنای چگونگی فهم جهان صورت پذیرفته که در آن شناخت ما درباره «دیگری» بسیار مهم است. مطالعه ساخت هویتی «خود-دیگری» به محققان روابط بین‌الملل کمک می‌کند تا کنش‌گران را بهتر بشناسند و نشان دهند که آنها چگونه تکوین می‌یابند، چگونه خود را حفظ می‌کنند و در چه شرایطی به موفقیت دست خواهند یافت. در همین راستا بررسی ماهیت غرب به عنوان «دیگر» در اندیشه‌های امام خمینی (ره) به عنوان بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی در شناخت و تبیین گفتمان‌های موجود در سیاست‌های خارجی این نظام بسیار حائز اهمیت است. در ابرگفتمان ملی‌گرایی لیبرال برخلاف دیدگاه امام خمینی (ره) دوگانه معنا ساز هویت، بین خود و دیگری (غرب) شکل نمی‌پذیرد و دوگانه «خود-دیگر» در شبکه‌های قدرت و ثروت جهانی شکل می‌پذیرد اما در نقطه مخالف آن در ابرگفتمان اسلام‌گرایی تعریف «دیگر» همسو با نظرات ایشان تعریف می‌گردد که این امر ناشی از برداشتی حداکثری از دیدگاه‌های امام خمینی (ره) در خرده گفتمان آرمان‌گرایی اسلامی می‌باشد. اما با وقوع جنگ تحمیلی و اثرات ناشی از آن نخبگان سیاسی به قبول گفتمان مصلحت‌گرایی اسلامی گرایش پیدا کرده و در آن سعی می‌گردد با حفظ تعریف «دیگر» از غرب در ارائه تصویری توصیفی از محیط عینی و تجویز راه‌حلی برای انطباق آرمان‌ها و واقعیت‌های بیرونی قدم برداشته شود.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1569923>

